

Roadshow 2018 yhteenveto
(Kai Lindqvist)

Harrastekoordinaattori Kai Lindqvist ja liikunnan ohjaajaopiskelija, freestylemaajoukkumeloja Visa Rahkola kiersivät kesällä 2018 seurojen lasten ja nuorten alkeismelontakouluja. Tarkoituksena oli tutustua seurojen alkeismelontatoimintaan sekä auttaa seuroja koulujen järjestämisessä. Yhteenvedossa on huomioita seurojen omista raporteista kerätyt havainnot sekä minun ja Visan tekemät havainnot.

Vierailulla käytiin Vanajaveden Vesikoissa 4.-7.6. (KL), Lahden Vesisamoilijoissa 11.-15.6. (KL+VR), Kangasalan Melojissa 12.-14.6 (KL), Merimelojissa Helsingissä 18.-20.6 (KL) sekä Wågenissa Tammisaaressa 25.-26.6. (KL).

Kiertueella oli käytössä vakuutusyhtiö Fennian lahjoittamat 44 melontalivit sekä 2 kpl Melontakoulu -rantalippuja.

Käytetyt työtunnit

(suunnittelu ja raportointi, kontaktointi, matkat, osallistuminen toimintaan): Kai 83h, Visa 27h
yhteensä 110 tuntia

Kulut

(materiaalit, matkat, päivärahat, majoitus) Kai 1 511,56€, Visa 319,20€
yhteensä 1 830,76€

Havaintoja

Melontakoulun sisältö

Lasten ja nuorten alkeismelontakoulujen sisältö oli kaikissa seuroissa hyvin saman kaltainen ja vastasi hyvin melontakoululle 2016-2017 laadittua sisältösuositusta ([linkki](#)).

Kaikissa seuroissa opetettiin kaluston käyttö ja huoltaminen, perusmelontatekniikka, kajakin ohjaaminen, turvallisuus vesillä, lähiympäristöön tutustuminen, käyttäytyminen vesillä ja luonnossa, jokamiehenoikeudet ja velvollisuudet, liikunnallinen ja terveellinen elämäntapa, seuran toiminta sekä eri lajeihin ja kalustoon tutustuminen. Vanajaveden Vesikoiden ohjelmaan ei kuitenkaan sisällynyt kajakin kaatamisharjoitusta.

Parissa seuraraportissa pohdittiin melontakoulun sisältösuositusta, onko se liian laaja käytettävissä olevaan aikaan nähden. Seurat myös pohtivat, mikä on sopivan mittainen päivärupeama melontakoululle. Seuroilla aika vaihteli kahden ja kolmen tunnin välillä. Tuohon aikaan on sisällytettävä, alkutoimet, tauko, lopputoimet, alku- ja loppuverryttelyt sekä varsinainen opetussisältö.

Oma havaintoni on, että sisällön ehtii kyllä käymään läpi, kun toteutustapa on mietitty huolella. Kaksi tuntia / päivä vaikutti liian lyhyeltä, aika meinasi loppua kesken ja ohjelmaa jouduttiin hiukan kiirehtimään. Kolmessa tunnissa toiminnan intensiteetti alkoi laskea ja oppilaiden mielenkiinto herpaantumaan. Näihin havintoihin pohjautuen voisi sanoa, että kaksi ja puoli tuntia olisi ideaali mitta. Välissä olisi hyvä olla kunnollinen kiireetön evästauko.

Melontakoulun toteutus

Melontakoulun toteutustavoissa ja olosuhteissa oli seurojen välillä huomattavia eroja.

Markkinointi

Markkinointia oli toteutettu monella tapaa: seurojen kotisivuilla ja some-kanavissa, paikallismedioiden avustuksella sekä koulu yhteistyönä. Tulokset olivat vaihtelevia, joissain seuroissa koulut olivat täynnä, jotkut kärsivät osallistujapulasta.

Kehitettävää

Hyvin tehty ennakkomarkkinointi varmistaa, että koulut saadaan täyteen oppilaita. Toimivimmaksi tavaksi on osoittautunut pitkäjänteinen yhteistyö lähikoulujen kanssa. Oppilaille järjestetään keväällä tutustumiskertoja, joiden avulla kesän koulut saadaan täytettyä.

Rakenne ja organisointi

Koulu oli jaettu seuroissa 3, 4 tai 5:lle päivälle, yksittäiset kerrat olivat kahden tai kolmen tunnin mittaisia. Koulut oli sijoitettu joka aamu- tai iltapäivälle. Osallistujia oli 5 - 12 / koulu, ohjaajia 1-5. Työnjaosta oli ohjaajien kesken sovittu yleisesti ottaen hyvin, koulussa oli johtaja "rehtori" ja "opettajat" joilla tehtävät olivat yleensä hyvin selvillä. Havaintojeni mukaan epäselvä työnjako ja vaihtuvat ohjaajat vaikeuttavat kokonaisuuden hallintaa.

Kaikissa seuroissa ilmoittautumiset ja maksuliikenne oli tehty ennakkoon tai ainakaan niitä ei selvitelty koulun aikana ja osallistujalistat, suurimmaksi osaksi selvillä. Rannalle näytti ilmestyvän kuitenkin yllätysosallistujia.

Kehitettävää

Melontakoululla pitää olla vastuullinen vetäjä, joka huolehtii turvallisuudesta yleisellä tasolla, osallistujalistoi-
sta, ohjaajien työnjaosta ja ohjeistuksesta, varmistaa kaluston riittävyyden ja turvallisuuden ja huolehtii koulun aikana sisältösuunnitelman toteutumisesta ja aikatauluista.

Ohjaajista ainakin jonkun, esim. koulun vastuuvetäjän, olisi hyvä olla paikalla koko koulun ajan jotta kokonaisuus pysyisi hallinnassa.

Kalusto ja olosuhteet

Olosuhteet vaihtelivat seuroilla lähinnä sisätilojen suhteen, joissakin seuroissa (M, KaMe, VeSa) on lämpimät sisätilat, suihkut ja sauna, toisilla kylmä vaja ilman peseutumismahdollisuutta (VaVe, W). Kaikilla seuroilla on hyvin tarkoitukseen sopiva ranta-alue ja laituri. Wägen kärsii vajan ahtaudesta joka rajoittaa kaluston määrää ja sitä kautta osallistujien määrää.

Kaluston käyttämisessä oli eroja seurojen välillä. Wägenillä käytössä on vain nuorisokilpureita, eikä koulun aikana ollut muuta kalustoa käytössä. Meloina oli kuitenkin "euromelat". Muissa seuroissa käytettiin vaihtelevasti retkikalustoa, nuorisokilpureita / harjoituskilpureita, koskikajakkeja, poolokajakkeja ja SUP-lautoja, euromeloja sekä kuppimeloja. Yleisemmin tekniikkaharjoituksissa ja retkellä käytössä olivat retkikajakit ja kokeilupäivänä muu kalusto. Kaikissa seuroissa kalusto oli turvallisuuden kannalta hyvässä käyttökunnossa, siistejä ja ehjiä.

Sääolot vaihtelivat eri kertoina suuresti. Hämeenlinnassa oli tuulista ja koleaa. Oppilailta oli selvästi vaikeuksia hallita kajakkeja kovassa tuulessa ja kohtalaisessa aallokossa. Ryhmän hallinta oli vaikeaa. Toisena päivänä vain osa pääsi vesille. Sisältö jäi päivän aikana hiukan ohueksi. Kalustokokeilua ei voitu toteuttaa.

Helsingissä oli erittäin kova tuuli, jonka johdosta koulun toinen päivä siirrettiin myöhempään ajankohtaan. Tuulen ja aallokon vuoksi kalustokokeilupäivänä ei voitu käyttää kilpa-tyyppisiä kajakkeja. Käytössä oli koskikajakkeja, poolokajakkeja ja sup lautoja. Oppilaat olivat motivoituneita ja kaatuilivat moneen kertaan, myös tahallisesti.

Tammisaaressa sää suosi koko koulun ajan, oli lähes tyyntä, lämmintä ja aurinkoista. Kilpa-tyyppisen kaluston käyttäminen ei näissä olosuhteissa tuottanut ongelmia.

Kehitettävää

Koulun ohjelmassa pitää olla suunniteltua toimintaa ja sisältöä myös tuulisten päivien varalle. Jos mahdollista, melontaergo pitää varata paikalle ja varautua järjestämään esim. jumppaa, pelejä ja leikkejä. Sää-
tiedotuksia pitää seurata ja varautua muuttamaan päiväohjelmien järjestystä. Tekniikkaharjoitteluun käy paremmin tyyni sää, mutta

kaatumisharjoituksen voi toteuttaa tuulisemmissä olosuhteissa. Joissain tilanteissa voisi olla järkevää siirtyä suojaisemmalle vesialueelle, jos sellaista ei vajan edestä löydy.

Lämpimät sisätilat, suihkut ja sauna parantavat olosuhteita kylminä päivinä. Kaikilla seuroilla näitä ei ole, mutta paikalle voi tuoda esimerkiksi lisälämmittimen ja kuumaa juotavaa.

Wågen käytti koulussaan vain kilpa-tyyppisiä kajakkeja. Tämä ratkaisu näytti toimivan hyvin ja oppilaat tottuivat nopeasti ja myös oppivat. Jäin kuitenkin miettimään, miten koulu olisi onnistunut, jos olosuhteet olisivat olleet huonommat. Olisiko vesille päästy kaikkina päivinä? Olisiko retki jäänyt tekemättä?

SUP-laumat toimivat hyvin tyynellä, mutta melko vähäinenkin tuuli aiheuttaa ongelmia, laumat ajautuvat tuulen mukana ja pienimmillä on vaikeuksia meloa lauttaa vastatuuleen. Koskikajakit ovat suosittuja kokeilupäivänä, mutta myös kilpakajakien kokeilijoita riitti. Eräs tyttö kokeili sinnikkäästi kiikkerää kilpakajakia kaatuen 17 yhteensä kertaa.

On vaikeaa antaa seuroille kalustosuosituksia, koska olosuhteet vesillä ja vajassa vaihtelevat seuroittain paljon. Oppimisen kannalta näyttäisi siltä, että parhaiten toimivat nuorisokilpurit ja poolokajakit. Kilpureilla oppii tasapainon ja perustekniikan, pooloilla kajakin ohjailun. Retkikajakit ovat liian suuria ja tuulelle alttiita ja koskijakit liian tukevia. Euromelalla oppii nopeammin perustekniikat ja kajakin hallinnan. Kuppimela voisi sopia kokeilupäivän ohjelmaan.

Ohjaaminen ja opettaminen

Seuroilla oli melko erilaiset tavat toteuttaa koulun ohjelmaa. Joissakin painotettiin järjestystä ja turvallisuutta ja koulu muistuttu rakenteelta aikuisten melontakurssia. Joissain seuroissa pääpaino oli peleissä ja leikeissä ja tarvittaessa ohjelman sisällön toteutuksessa joustettiin.

Parhaimmillaan koulu voi olla oppilaille sekä innostava, että opettavainen, jos kokonaisuus on rakennettu huolella ja toteutettu pedagogisesti ammattitaitoisesti. Wågesissa oli Emman Malmstenin johdolla toteutettu ehjä kokonaisuus. Jokaisen päivän ohjelma vastasi rakenteeltaan normaalin harjoituskerran rakennetta. Kaikella toiminnalla oli mietitty tavoite. Harjoitukset oli huolella mietitty, suunniteltu ja valmisteltu ja toteutettiin innostavasti ja leikinomaisesti. Tyhjiä ja tylsiä hetkiä ei ollut, mutta ei myöskään kiireen tuntua. Toimintaa ja toistoja tuli kuin huomaamatta jokaiselle oppilaille runsaasti.

Yhteenveto

Kaikissa seuroissa koulut oli toteutettu turvallisesti, pääosin sisältösuosituksen mukaan ja vetäjillä oli vähintään melontaohjaajan koulutus. Suurimmat haasteet näyttävät liittyvän markkinointiin, epäsuotuisiin sääoloihin ja nuorisotoiminnan resursseihin (ohjaajapula).

Seuraporttien mukaan alkeiskouluihin osallistui yhteensä n. 100 lasta ja nuorta. Seurojen toiminnassa jatko 11-15.

Seurojen arvio Roadsowsta

Seurat olivat omissa arvioissaan kiinnittäneet huomiota samoihin asioihin, kuin minä ja Visa. Kaikki olivat sitä mieltä, että tekemämme kiertue oli hyödyllinen ja liivit ja rantaliput toivat melontakouluille lisäarvoa. Liivit ja loivat yhtenäisen ilmeen ja lipuista oli myös käytännön hyötyä, ne oli oppilaiden helppo havaita myös kauempaa vajaa lähestyttäessä.

Jatkotoimet

Liiton kehitystoimet

Sisältö

Melontakoulun sisältösuositusta voidaan vielä pohtia, olisiko siinä jotain pois karsittavaa.

Soudulle vastaavanlaisen toimintamallin kehittäminen

Seuravierailut

Itselleni viiden eri seuran melontakoulujen seuraaminen oli erittäin silmiä avaava kokemus. Jokaiselta seuralta oppi uutta ja jokaisen seuravierailun jälkeen heräsi ajatuksia toiminnan kehittämiseksi. Olisi erittäin suositeltavaa, jos seurojen melontakoulujen vetäjät voisivat vierailla toisten seurojen kouluissa. Voimme organisoida liiton toimistosta käsin tätä seuravaihtoa.

Markkinointi

Mietimme, miten liittotasolla voitaisiin helpottaa melontakoulujen markkinointia

Liivit ja rantaliput

Selvitämme liivien ja rantalippujen tilausaikataulut ja hinnat. Organisoimme tarvittaessa yhteistilauksen.

Seurojen kehitystoimet

Seurojen olisi tämän kauden havaintojen perusteella hyvä miettiä ainakin seuraavia asioita:

- Konaiskesto ja rakenne – 5x2h vai 4x2,5h
- Toteutustapa – yhdessä leikkien vai ohjatusti tehden, vai jotain siltä väliltä?
- Vetäjien koulutus – Olisi hyvä, jos kaikilla olisi vähintään NOK-koulutus ja ainakin yhdellä vankka pedagoginen osaaminen. Osaaminen näkyy toiminnan laatuna.
- Markkinointi, pitkäjänteinen kouluyhteistyö on osoittautunut tehokkaimmaksi, mutta muitakin mahdollisuuksia on.
- Haluavatko seurata tilata Melontakoulu-liivejä ja rantalippuja? Hinta voisi liiveillä olla ennakkotilauksena noin 35€ / kpl ja lipuilla 150€ - 200€ / kpl.
- Evästauko ja seuran tarjoamat eväät melontakoulun yhteydessä on toimiva ratkaisu. Vanhempien / nuorten ei tarvitse huolehtia välipalasta. Järjestely tekee melontakoulusta houkuttelevamman.